

Do důchodu v 35 letech

V pátek 25. listopadu, kdy tato písmena už vězela černá na bílém, byl vyhlášen vítěz Ceny Jindřicha Chaluppeckého a v tutéž dobu, jen na jiném místě, vítěz Ceny od Václava Stratila. Které ceremonie jste se zúčastnili vy?

PETR KOVÁŘ

Cena Jindřicha Chaluppeckého je prestižní ocenění udělované každoročně od roku 1990 vítězi výtvarné soutěže, který kromě mimořádných profesních kvalit splní také věkový limit do pětatřiceti let. Je to bezesporu nejrespektovanější a nejsledovanější oficiální ocenění, jakého se u nás může výtvarníkovi dostat. Neúspěšnému šestatřicetiletému starci nezbyvá, než si vysloužit některou z druhořadých cen. Například tu, jejímž garantem se

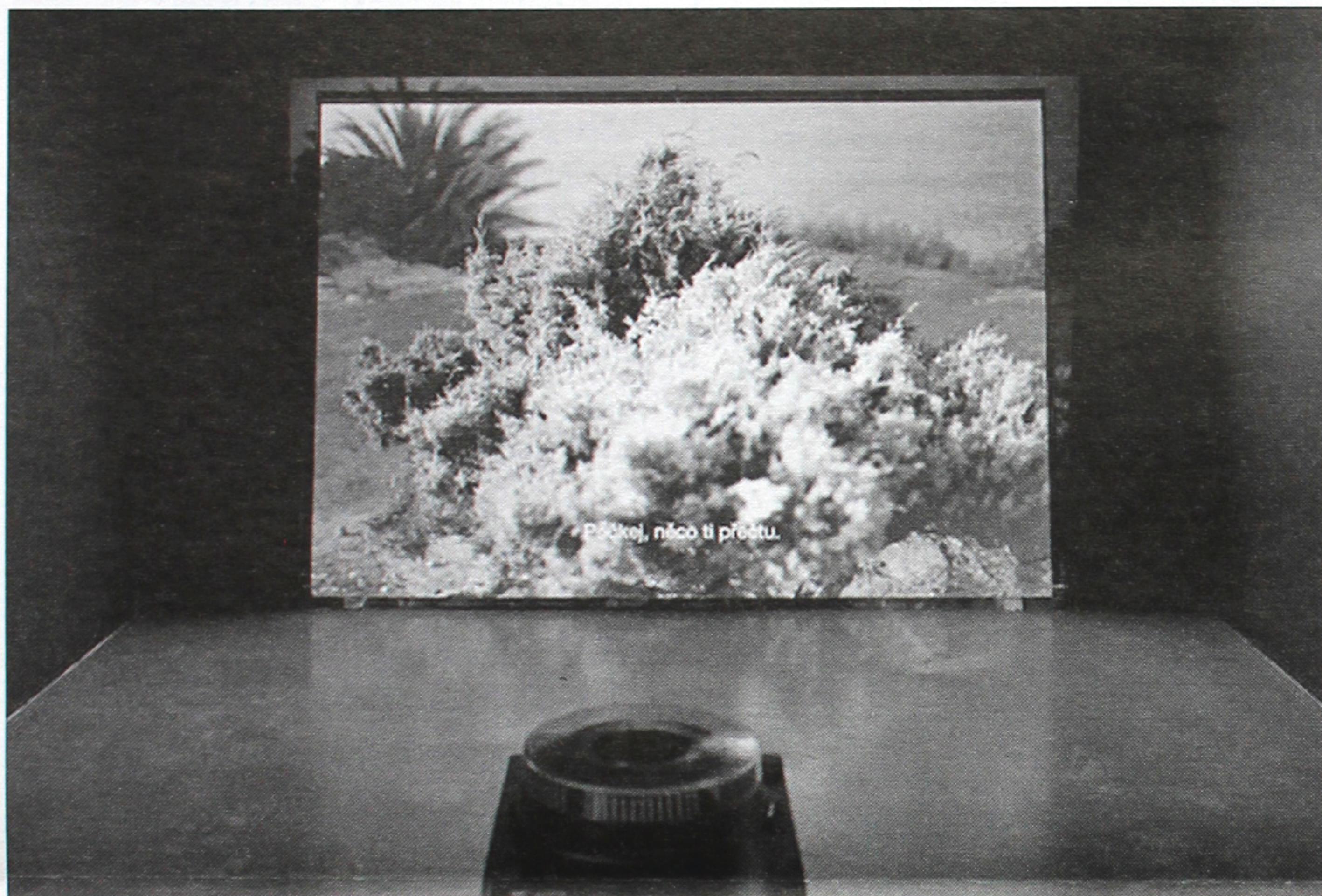
hřebík nepověsí, ten šikovnější už má navíc dostatek známých kritiků a kurátorů, aby měl zajištěnou výstavní činnost i bez cejchu. Výlučné postavení CJCH kromě vlivu tradice a kreditu zakládajících osobností (V. Havel, J. Kolář, T. Pištěk) skutečně plyne především z atmosféry loveného invenčního mládí (vyhlašuje se příznačně v listopadu, v době honů na zajíce). Mezi finalisty se dlouhodobě téměř nesetkáváme s malíři. Uvažováno s teoretikem Jindřichem Chaluppeckým, „řečí dnešního světa“, jíž by mělo hovořit i umění, zdá se být koncept,

Dox dobrý umění

Na výstavě finalistů v galerii DOX v Praze, ještě než zasedne porota, návštěvníci hlasují, kdo by měl cenu dostat. Odborníci jsou zdrženlivější. Buď z opatrnosti, anebo protože se rozumí, že samotné zvolení laureáta je již marginální. Je to hra. Laureát nebude lepší než neúspěšní finalisté, jen dostane lepší podmínky pro další tvorbu. Vítěz by měl cenu získat za svou dosavadní práci, přesto má na rozhodnutí výrazný podíl soutěžní prezentace. Nejen z tohoto pohledu bych pro ono

něj padající. Dvě prostředí skrytá našim očím, jedno hluboko v zemi, druhé hluboko ve vesmíru, která se symbolicky pojí s lidským usilováním (pinožením), tam někde v průsečíku směru jejich pohybu. Dělá je právě tak titěrným, jako nezměrným. Stercova vertikála při své hloubce nepostrádá humor. Myšlenkový konstrukt v minimalistické instalaci ve vitrině přináší kýženou závrať.

Potřeba sledovat a podporovat mladé umění nijak neubírá na prospěšnosti Ceny od Václava Stratila. Právě Václav Stratil

Filip Cenek, Vratké kino, 2011. Zdroj www.artalk.cz

Marek Ther, Das wandernde Sternlein (Putující hvězdička), 2011. Zdroj www.artalk.cz

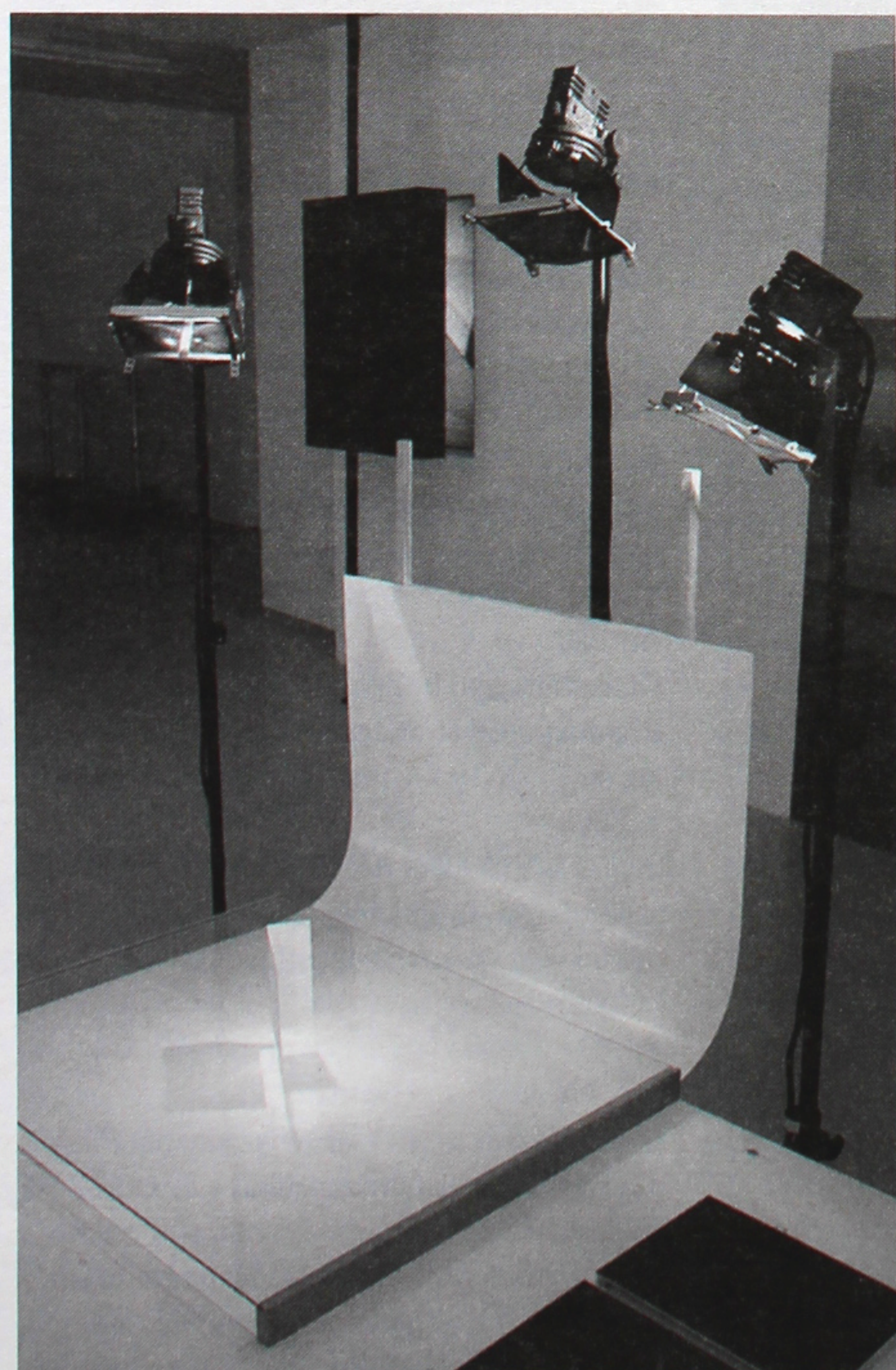
letos stal Václav Stratil, cenu, v níž je těmi dosud perspektivními uznán přínosným i některý z důchodců.

Pro umělce, který je celý život svíjen pochybnostmi, zda dělá něco kloudného, nebo jen marný čas, je udělení ceny potřebným povzbuzením. CJCH se stává cejchem, který otevírá dveře příležitosti (a závisti). U výtvarníka, který to bez takového povzbuzení doklepal až do pětatřiceti, se předpokládá, že už umění na

at' už suše analytický, nebo romantizující. Letos tedy hovoří environmentální zásahy a časoprostorové mosty Dominika Langa, poetika jemných odchylek a významů atakující přímočaré vnímání ve videích Filipa Cenka, řemeslnost v konceptuálních fotografiích Jiřího Thýna, výstřední estetika k otevření společenských témat ve videích Marka Thera i přísný koncept s emotivním vyzněním kritiky či příběhu v díle Pavla Sterce.

marginální rozhodnutí doporučil umělce, který má paradoxně do důchodu nejdál, Pavla Sterce. Jeho instalaci stalagmitu a meteoritu nad ním doplňují už jen dvě pohlednice, jako dokumentace dvou Stercem konstruovaných akcí (vědci v Koněpruských jeskyních odpovídající na dotazy návštěvníků a rychlé rande naslepo dvaceti nezadaných ve Štefánikově observatoři). Dynamickou vertikálu společně kreslí vzhůru se pnoucí kámen a kámen na

zosobňuje umělce v nezaječích letech, jehož tvorba se stále vyvíjí a proměňuje, přitom v kontinuální kvalitě. Cena je udělována od roku 2007 a nese vždy jméno předchozího laureáta. Její sympatická kritičnost ke světu, v němž přichází důchod umělce dřív než opotřebování sportovce, spolu s přímočarou návazností na CJCH staví tuto cenu do zvláštní pozice permanentního happeningu. Umělec má cenu!

Jiří Thýn, Základní studie, 2011. Zdroj www.artalk.cz

Pavel Sterc, Dva malé průsečky na velké vertikále, 2011. Zdroj www.artalk.cz

Dominik Lang, Soukromé muzeum, 2011. Zdroj www.artalk.cz